

Judeofòbia de l'ONU, sionisme i autoexculpació

Un punt de vista diferent aportarà un llibre de futura edició (Tres i Quatre) sobre l'enfentament.

Extractem tres dels punts de vista: de Pere Bonnín, Joan B. Culla i Pilar Rahola.

Un llibre, en fase d'edició, aportarà "l'altra" visió, històrica i actual, del conflicte que es viu a Palestina. Una visió que no vol criminalitzar Israel. Entre d'altres aportacions, hi escriuen el periodista i escriptor Pere Bonnín, el professor d'història contemporània a la Universitat Autònoma de Barcelona Joan B. Culla, i l'escriptora, periodista i expolítica Pilar Rahola. El que segueix és un extracte dels treballs esmentats que s'han pogut llegir.

Judeofòbia de l'ONU. L'escriptor i intel·lectual mallorquí Pere Bonnín, en una conferència amb aquest títol pronunciada a Palma el 24 d'octubre de 2003 –que és la base del treball que es publicarà–, assegurava que, com que mai no hi va haver al territori de Palestina un estat propi o àrab, sinó que les persones que hi vivien hi estaven sota diverses dominacions imperials, no es pot parlar amb precisió "de drets del poble palestí referint-se només als musulmans". És una fal·làcia, perquè "tan palestins són els jueus com els cristians com els musulmans" que viuen en aquest territori, "o no ho és cap".

Després d'un recorregut a través d'esdeveniments històrics en el territori de Palestina, inclosos els episodis durant els anys trenta en què el muftí de Jerusalem Husseini proclamava la sintonia amb el nazisme ("matau jueus allà on sigui que

es trobin", a través de Ràdio Berlín), Bonnín fixa el discurs en la creació de l'estat d'Israel, en la proclamació d'independència del qual s'hi pot llegir: "Estenem la nostra mà a tots els països veïns i als seus pobles en un oferiment de pau i bon veïnatge, i apel·lem a ells per establir vincles de cooperació i ajuda amb el poble sobirà jueu establert a la seva terra." Vint-i-quatre hores després els exèrcits d'Egipte, Jordània, Síria, Líbia i Iraq envaiïren Israel: Una "clara violació" de la resolució 181 de l'ONU que, tot i amb això, no va merèixer cap condemna de l'ONU. Conseqüència de la guerra es produeix el drama dels desplaçats civils, els quals, a parer de l'ONU, no són iguals perquè –diu Bonnín– "distingeix entre refugiats àrabs i desallotjat jueus, mentre que els primers eren emparats per les Nacions Unides, els segons se les hagueren d'arreglar com pogueren".

Pel que fa a la qüestió del retorn, l'intel·lectual precisa un aspecte que no sol ser reconegut: "molts refugiats fugiren per combatre Israel", i llavors, "acabada la (primera) guerra volgueren retornar, però Israel s'hi negà perquè ja s'havien declarat enemics del nou estat". Aleshores, "els països àrabs, en lloc d'integrar-los, com va fer per exemple l'Alemanya derrotada (a la Segona Guerra Mundial) amb els refugiats de l'est, se'n van desentendre i els deixaren

en la frontera, en camps de refugiats sota tutela de l'ONU. Amb un hàbil maneig de la propaganda, els àrabs convertiren aquests refugiats en pretext de la seva lluita contra Israel".

Després d'un breu repàs als esdeveniments dels anys cinquanta i seixanta –terrorisme àrab, col·laboració d'exnazis amb països àrabs, les noves guerres araboisraelines...– Bonnín conclou que "davant la impossibilitat de vèncer els israelians en el front de batalla, els àrabs i el bloc soviètic optaren per la pressió diplomàtica a l'ONU, el terrorisme i l'ús del petroli o dels seus beneficis com a arma política, desplegant una ampla propaganda antijueva que, a causa de l'horror causat per l'Holocaust, camuflaren sota el nom d'antisionisme. Els efectes d'aquesta propaganda els tenim en les manifestacions per la pau, amb crítics contra Israel, cremant banderes d'aquest país i aixecant retrats de terroristes i tirans". Aquesta convergència de fronts antiisraelians rebé, en el vessant polític i diplomàtic, un fort impuls quan Kurt Waldheim, exoficial nazi, va ser elegit secretari general de l'ONU, al mateix temps –anys setanta– que l'OAP "seguia ascendint en el reconeixement diplomàtic", alhora que els àrabs més favorables a la pau amb Israel, com el president egipci Sadat, eren liquidats. "Vaig entendre –deia Bonnín, rememorant els seus anys de periodista internacional, amb coneixement de líders mundials– a què es referia Arafat quan va dir a Clinton i a Barak que es jugava la vida si firmava la pau amb Israel."

El poder polític i diplomàtic de l'OAP permeté a aquesta organització adquirir l'estatut d'ens negociador gràcies al qual el 1993 signà un acord de reconeixement mutu amb Israel i que donava lloc a l'Autoritat Nacional Palestina. "Tanmateix, la finalitat del moviment àrab palestí i del front àrab de febuig no és aconseguir un estat àrab democràtic que visqui en pau amb Israel, sinó deslegitimar aquest l'estat fins l'extrem que es revoqui la resolució 181 de l'assemblea general de l'ONU". Per això, argumenta Bonnín, a partir dels anys setanta se succeeixen resolucions "generades per l'odi i aprovades sense atendre a veritat ni a principis", de tal

manera que les Nacions Unides esdevenen "no sols un fracàs en la protecció dels drets humans, sinó que s'han convertit en el principal substrat de la xenofòbia i l'agressió contra Israel".

El sionisme demonitzat. "Sionista: adjectiu avui usat com un insult i utilitzat correntment com a tal; la premsa occidental, i molt especialment l'espanyola, es refereixen a 'l'èstia sionista', les 'tropes sionistes'... com a expressions quasi sinònimes d'opressor', 'botxí', 'feixista' o 'nazi' (...) al cap i a la fi, deuen raonar els menys indocumentats, una votació de l'assemblea general de les Nacions Unides, el novembre de 1975, condemnà el sionisme com "una forma de racisme i de discriminació racial." "És cert que aquell acord aberrant, genuïnament producte de la guerra freda, va ser revocat el desembre de 1991; tanmateix, un persistent i eficaç discurs nodrit des de moltes fonts (...) ha continuat inculcant a l'opinió pública mundial la idea d'un sionisme intrínsecament totalitari, agressiu i execrable."

Així comença el seu treball, *Sionisme: radiografia d'un concepte demonitzat*, el professor Joan B. Culla i Clarà, de la Universitat Autònoma de Barcelona. Al llarg d'aquesta anàlisi, Culla fa un repàs al concepte, sempre contextualitzat pel marc ideològic, sociològic, religiós i polític de l'Europa dels segles XIX i XX.

Dins d'aquest context europeu antisemita, a finals del segle XIX el periodista i escriptor austrohongarès Theodor Herzl (1860-1904) esdevé peça clau en la concreció del sionisme. Mitificat com el seu pare fundador, en realitat no ho fou "en sentit ideològic –escriu Culla–, si bé, certament, contribuí de forma essencial a fer-lo cristal·litzar" políticament. El seu treball, *L'estat dels jueus*, no és pròpiament un text de doctrina, sinó "una afirmació rotunda, detonant, provocadora, de la nació jueva al costat de les altres nacions, i de la necessitat de normalitzar-la amb l'objectiu de posar fi a l'antisemitisme. Com aconseguir-ho? D'una manera que aleshores semblava del tot desgavellada: dotant-la d'un territori i d'un estat". Des d'aquest convenciment, Herzl creà (1897) l'Organització Sionista Mundial,

"l'eina que havia d'assegurar la continuïtat i eficàcia del projecte herzlinà més enllà de persones i avatars històrics; i, gràcies a les seves incansables gestions prop dels governants europeus (...) aconseguí també incloure el flamant nacionalisme jueu i les aspiracions sobre Palestina en l'agenda política internacional. (...) Ell transformà una difusa aspiració messiànica en un moviment polític organitzat i reconegut."

Culla fixa l'atenció sobre l'errada de conseqüències "tràgiques" que cometé el sionisme, en aquest precís instant del trànsit entre els dos segles en el qual es concreta, com va ser que "els primers sionistes cregueren de bona fe que, per obtenir aquell modest país, allà on tenien les seves arrels religioses i culturals, els bastava negociar amb la potència que el controlés, la Turquia otomana primer, la Gran Bretanya després. Més enllà d'això, i segons la famosa frase de Max Nordau –un dels primers seguidors de Herzl– Palestina era "una terra sense poble per a un poble sense terra". (...) Els sionistes no s'adonaven que, amb la seva reinstal·lació en el país, provocaven un xoc comunitari i alimentaven entre els àrabs directament afectats (...) una identitat i un nacionalisme reactius".

A partir de les successives onades migratòries de jueus cap als territoris de Palestina, en els primers trenta anys del segle XX, el sionisme va adquirint imatge de consolidació, la qual cosa augmenta la reacció europea antijueva. Paradoxalment, o no tant, la bogeria nazi coincideix amb l'emigració –fins a 200.000 individus– cap a les terres de Palestina d'un segments socials, professionals i intel·lectuals que conformaran l'embrió (450.000 jueus el 1939 a Palestina, el 29% de la població total) del futur estat. "Com era inevitable, l'espectacular consolidació demogràfica i econòmica del projecte sionista desencadenà la por i l'hostilitat de la comunitat arabopalestina, i nodrí una escalada de disturbis i violències intercomunitàries que culminarien en la revolta àrab de 1936 per convertir-se, llavors, en quelcom crònic."

L'Holocaust, en aquella mateixa dècada, tot i la tragèdia que va provocar, també va ser per al "moviment i les

aspiracions sionistes, la injecció d'un plus de legitimitat moral i política irrefutable". En aquell context polític de postguerra mundial, amb terrorismes entrecruats en el territori davant la ineficàcia del mandat britànic, amb suport de la comunitat jueva internacional al sionisme, amb suport als jueus per part dels Estats Units i de la Unió Soviètica... es produeix "la històrica votació del 29 de novembre de 1947 quan l'assemblea general de les Nacions Unides aprova en la seva resolució 181 la partició de Palestina en un estat jueu i un estat àrab. Mentre els dirigents sionistes i tota la comunitat jueva se'n congratulaven, la reacció de la classe política àrab —perquè el poble palestí mai no va ser objecte de consulta democràtica— es podia resumir en la frase que el diari *Al Wahda*, de Jerusalem, publicà el 20 de novembre: 'allò que a Nova York han escrit amb tinta, a Palestina ho esborrarem amb sang'."

El sionisme, doncs, va ser l'element que proporcionà la mística cohesionadora de l'intent, èxit i consolidació de l'estat "al qual ha permès legitimar la seva contestada presència sobre la Terra Santa. En aquest sentit, quan el món àrab aconseguí el 1975 que l'ONU equiparés sionisme amb racisme (...) es criminalitzava i deslegitimava l'estat d'Israel no ja pels seus actes sinó pels seus orígens doctrinals. (...) Essent així, reclamar de la societat israeliana d'avui que renegui del sionisme (...) és exigir-li un suïcidi moral. (...) Descartada, doncs, per inviable i per injusta, la hipòtesi de l'auto negació, queda la possibilitat de la superació raonable i progressiva" que avanci cap a la "normalització" del país.

A favor d'Israel. Amb aquesta rotunditat titula Pilar Rahola la seva aportació, basada en la reivindicació des de la condició d'europea de no caure mai més en "el pitjor crim, que és la indiferència", frase encunyada per Hermann Broch enmig de la bogeria nazi.

"Va ser Europa qui va voler exterminar els jueus", diu Rahola, "i torna a ser Europa qui, en cert sentit, advoca pel seu extermini" novament. "Això explica l'histerisme acrític propalestí, l'esquerra ferotgement antijueva, (...) els intel·lec-

tuals (...) tan amants de la llibertat que han amat intel·lectualment tots els dictadors de la història: Stalin, Mao-Tse-Tung, Pol Pot, ara Arafat. Això explica aquesta nova construcció ideològica de l'antisemitisme, versionada com a antisionisme (...) i explica també la fascinació que arriba a produir, en determinada intel·lectualitat europea, qualsevol feixisme que incorpori l'antiamericanisme entre les seves fòbies totalitàries".

L'escriptora, periodista i expolítica reconeix escriure en favor d'Israel: "Sóc europea i no oblide la responsabilitat directa d'Europa en tot allò que passà i passa al poble jueu. D'Europa és la responsabilitat de la creació de l'estat d'Israel. (...) Pot Europa atorgar-se un paper moral en el conflicte d'Orient Pròxim sense partir de la seva radical, monstruosa, gegantina immoralitat històrica? Potser és aquesta la clau per entendre l'actitud del seu pensament oficial: amb l'adscripció maniquea i acrítica al victimari palestí, Europa s'exorcitza de la seva pròpia culpa, la nega fins fer-la desaparèixer. Ja no es tracta de ser indiferent, com recriminava Broch. Ara es tracta de ser dit acusador, manera de deixar de ser culpable...".

El nucli de tres reflexions —parcialitat de l'ONU, el significat del sionisme i l'actitud Europea envers el conflicte— per a un debat obert.

*Extracte i transcripció:
Miquel Payeras*

Una trobada entre els presidents israelià, estadoundenc i de l'Autoritat Nacional Palestina, avui gairebé impensable, va ser possible fa només quatre anys. Bill Clinton dialogava amb Arafat una eixida a la situació. A sota, memorial de jueus exterminats durant l'Holocaust.